

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-AR65.9
Datum: 4. avgust 2011.
Original: engleski

PRED DEŽURNIM SUDIJOM

Rešava: sudija O-Gon Kwon

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 4. avgusta 2011.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
I FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ŽALBI NA ODLUKU KOJOM JE ODBIJEN HITNI ZAHTEV
FRANKA SIMATOVIĆA ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Dermot Groome

Branioci optuženih:

g. Wayne Jordash i g. Scott Martin za Jovicu Stanišića

g. Mihajlo Bakrač i g. Vladimir Petrović za Franka Simatovića

Ja, O-Gon Kwon, sudija Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), postupajući u trenutnom svojstvu dežurnog sudije, u skladu s pravilom 28 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), rešavam po javnoj "Žalbi na odluku kojom je odbijen hitni zahtev Franka Simatovića za privremeno puštanje na slobodu" od 27. jula 2011. godine (dalje u tekstu: Žalba) na poverljivu "Odluku po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu za vreme letnje pauze u radu suda" koju je Pretresno veće I ovog Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pretresno veće) donelo 20. jula 2011. godine (dalje u tekstu: Pobjijana odluka). Tužilaštvo je 29. jula 2011. godine podnelo javni "Odgovor tužilaštva na Žalbu na odluku kojom je odbijen hitni zahtev Franka Simatovića za privremeno puštanje na slobodu" (dalje u tekstu: Odgovor).

I. Kontekst

1. Dana 7. jula 2011. godine, g. Franko Simatović (dalje u tekstu: optuženi) podneo je Pretresnom veću poverljivi zahtev za privremeno puštanje na slobodu tokom letnje pauze u radu suda ili nekog kraćeg perioda koji odredi Pretresno veće (dalje u tekstu: Zahtev).¹ Pretresno veće je odbilo Zahtev na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika.² Pretresno veće je uzelo u obzir to da je postupak ušao u fazu posle donošenja odluke na osnovu pravila 98*bis*, ali je zaključilo da ta promena ne "daje razlog za bojazan da će optuženi pokušati da pobjegne" i da je, s obzirom na garancije koje je dostavila Srbija, i dalje uvereno da će se optuženi pojaviti na suđenju ukoliko mu bude odobreno privremeno puštanje na slobodu.³ Takođe je konstatovalo da nije primilo nikakve nove informacije na osnovu kojih bi izmenilo svoj zaključak da optuženi, "ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu, svedoka ili neko drugo lice".⁴ Međutim, Pretresno veće je napomenulo da, s obzirom na to da se postupak nalazi u fazi posle donošenja odluke na osnovu pravila 98*bis*, privremeno puštanje na slobodu ne treba

¹ Hitni Simatovićev zahtev za privremeno puštanje na slobodu za vreme letnje pauze u radu suda, 7. jul 2011. godine, par. 4.

² Pobjijana odluka, par. 13.

³ Pobjijana odluka, par. 9.

⁴ Pobjijana odluka, par. 10.

odobravati ako ne postoje uverljivi humanitarni razlozi, a u ovom predmetu se nije uverilo da takvi razlozi postoje.⁵

II. Argumentacija

2. Optuženi ulaže prigovor na Pobjanu odluku na temelju toga što je Pretresno veće napravilo grešku u primeni prava kada je zatražilo da za odobravanje privremenog puštanja na slobodu moraju postojati “uverljivi humanitarni razlozi”.⁶ On primećuje da kriterijum “uverljivih humanitarnih razloga” nije “predviđen kao uslov za privremeno puštanje na slobodu” prema pravilu 65(B) Pravilnika i da je Pretresno veće, nakon što je konstatovalo da su predviđeni uslovi iz pravila 65(B) ispunjeni, “imalo sve razloge da primeni svoje diskreciono ovlašćenje i odobri privremeno puštanje na slobodu”.⁷ Optuženi ističe da ima pravo na presumpciju nevinosti čak i nakon što se okonča postupak na osnovu pravila 98*bis* i da drugačiji kriterijum koji se primenjuje posle te faze postupka nije u skladu sa “smislom i duhom pravila 65”.⁸

3. Tužilaštvo tvrdi da Žalbu treba odbiti na temelju toga što je Žalbeno veće “nedavno odbilo jednu raniju Simatovićevu žalbu koja je počivala na istim žalbenim osnovima i sadržala skoro doslovnu argumentaciju” i toga što optuženi nije izneo nikakve razloge zašto bi Žalbeno veće donelo drugačiju odluku.⁹ Po mišljenju tužilaštva, Pretresno veće je dužno da se pridržava prakse Žalbenog veća, a optuženi nije izneo nikakav argument o tome u čemu je Pretresno veće pogrešilo kad se pridržavalo kriterijuma “uverljivih humanitarnih razloga” koji je nedavno potvrdilo Žalbeno veće.¹⁰¹¹

III. Merodavno pravo i standard preispitivanja

4. Prema pravilu 28(C) Pravilnika, svi "podnesci u predmetu koji još nije dodeljen nekom od veća, osim pregleda optužnica, dostavljaju se dežurnom sudiji", koji je dužan da pri rešavanju takvog podneska postupa u skladu s pravilom 54. Pravilo 28(D) predviđa

⁵ Pobjana odluka, par. 11-13.

⁶ Žalba, par. 4.

⁷ Žalba, par. 5.

⁸ Žalba, par. 6-7.

⁹ Odgovor, par. 1.

¹⁰ Odgovor, par. 4, 15-20.

¹¹ Odgovor, par. 29-32.

da se odredbe iz pravila 28 primenjuju *mutatis mutandis* na podneske upućene Žalbenom veću. Pošto do početka letnje pauze u radu Međunarodnog suda nije određeno veće koje će postupati po datoj Žalbi, stoga ću ja, kao dežurni sudija, rešavati po njoj u skladu s pravilom 28(C) i 28(F).

5. Interlokutorna žalba nije preispitivanje odluke pretresnog veća *de novo*.¹² Odluka pretresnog veća o privremenom puštanju na slobodu na osnovu pravila 65 jeste diskreciona odluka, pa stoga relevantno pitanje nije da li se ja, kao dežurni sudija, slažem s tom diskrecionom odlukom, nego da li je Pretresno veće prilikom donošenja te odluke ispravno primenilo svoja diskreciona ovlašćenja.¹³ Žalbeno veće je bilo mišljenja da u cilju uspešnog osporavanja neke diskrecione odluke o privremenom puštanju na slobodu, strana u postupku mora pokazati da je pretresno veće načinilo "primetnu grešku" i da će odluka pretresnog veća o privremenom puštanju na slobodu biti ukinuta samo ukoliko se utvrdi da je ona "(i) zasnovana na pogrešnom tumačenju merodavnog prava; (ii) zasnovana na flagrantno pogrešnom zaključku o činjenicama; ili da je (iii) toliko nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionih ovlašćenja pretresnog veća".¹⁴ Ono će takođe "razmotriti da li je pretresno veće prilikom donošenja svoje odluke pridalo težinu spoljnim ili irelevantnim faktorima ili da li je propustilo da prida težinu ili dovoljnu težinu relevantnim faktorima".¹⁵

¹² *Tužilac protiv Momčila Perišića*, predmet br. IT-04-81-AR65.1, Odluka po žalbi g. Perišića na odluku po zahtevu g. Perišića za privremeno puštanje na slobodu, 29. jul 2011. godine (dežurni sudija) (dalje u tekstu: Odluka po Perišićevoj žalbi), par. 6, gde se poziva na *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.25, Odluka po po Žalbi Slobodana Praljka na Odluku po njegovom Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 10. jun 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka po Praljkovoj žalbi), par. 3.

¹³ Odluka po Perišićevoj žalbi, par. 6; Odluka po Praljkovoj žalbi, par. 3-4; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.23, Odluka po žalbi Valentina Čorića na Odluku pretresnog vijeća po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Valentina Čorića, 24. decembar 2009. godine (dežurni sudija) (poverljiva odluka) (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Čorićem), par. 6.

¹⁴ Odluka po Perišićevoj žalbi, par. 7; Odluka po Praljkovoj žalbi, par. 4; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po objedinjenoj žalbi tužilaštva na odluke o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Čorića, 11. mart 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka iz 2008. godine u predmetu *Prlić*), par. 5.

¹⁵ Odluka po Perišićevoj žalbi, par. 7; Odluka po Praljkovoj žalbi, par. 4.

6. Merodavno pravo kojim je regulisano privremeno puštanje na slobodu i procedura privremenog puštanja na slobodu izloženo je u ranijim odlukama Pretresnog veća u ovom predmetu.¹⁶

III. Diskusija

7. Žalbeno veće je, doduše većinom glasova, u svojoj praksi ustanovilo tumačenje pravila 65(B) koje *iziskuje* da moraju postojati dovoljno uverljivi humanitarni razlozi da bi neki optuženi bio privremeno pušten na slobodu u kasnoj fazi postupka.¹⁷ Žalbeno veće je bilo mišljenja da se "zahtjev za privremeno puštanje na slobodu podnesen u kasnoj fazi postupka, a posebno nakon okončanja dokaznog postupka tužioca, odobrava samo ukoliko postoje uvjerljivi humanitarni razlozi".¹⁸

8. Lično se ne slažem s tom formulacijom Žalbenog veća, kojom se u kasnoj fazi postupka stvara dodatni teret, koji nije predviđen Pravilnikom. I samo Žalbeno veće je u svojoj odluci većinom glasova zaključilo da "Pravilo 65(B) Pravilnika ne predviđa obavezu postojanja humanitarnih razloga za privremeno puštanje na slobodu".¹⁹ Uz to, u drugim odlukama Žalbenog i Pretresnog veća iznošena su suprotna mišljenja kojima je dosledno dovođeno u pitanje to tumačenje Žalbenog veća.²⁰ Postoje bar tri pitanja koja smatram problematičnim kad je reč o ovom tumačenju od strane Žalbenog veća.

¹⁶ Pobjijana odluka, par. 8, gde se poziva na Odluku po zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 10. decembar 2010. godine, par. 4; Odluka po zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 15. decembar 2009. godine, par. 11-12; Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 15. oktobar 2009. godine, par. 10-12.

¹⁷ Odluka iz 2008. godine u predmetu *Prlić*, par. 21; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po žalbi tužioca na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008, 21. april 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Petkovićem), par. 17; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po žalbi tužioca na odluku po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Prlića od 7. aprila 2008, 25. april 2008. godine, par. 16; *Tužilac protiv Stanišića i Simatovića*, predmet br. IT-03-69-AR65.7, Odluka po žalbi Franka Simatovića na odluku kojom se odbija njegov hitni zahtev za privremeno puštanje na slobodu, 23. maj 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Simatovićem), str. 1.

¹⁸ Odluka u vezi s Petkovićem, par. 17; Odluka po Praljkoj žalbi, par. 9; Odluka u vezi sa Simatovićem, str. 1.

¹⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Obrazloženje odluke po hitnoj žalbi tužilaštva na odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, donesenu 14. aprila 2008, 23. april 2008. godine, par. 14-15, gde se poziva na Odluku iz 2008. godine u predmetu *Prlić*, par. 21.

²⁰ Na primer, v. Odluka po Praljkoj žalbi, Suprotno mišljenje sudije Güneya; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.24, Odluka po žalbi Jadranka Prlića na odluku Pretresnog vijeća po njegovom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 8. jun 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka iz 2011. godine u vezi s Prlićem), Delimično suprotno mišljenje sudije Güneya; Odluka u vezi sa Simatovićem, Suprotno mišljenje sudije Güneya; *Tužilac protiv Stanišića i Župljanina*, predmet br. IT-08-91-AR65.1, Odluka po po žalbi Miće Stanišića na odluku po njegovom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 11. maj 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Mićom Stanišićem), Izdvojeno mišljenje sudije Patricka Robinsona; Odluka u vezi sa Ćorićem, par. 15-17; *Tužilac protiv*

9. Kao prvo, veštačka razlika između kriterijuma koji se primenjuje na razmatranje zahteva za privremeno puštanje na slobodu koji su podneti u fazi postupka pre donošenja odluke na osnovu pravila 98bis i onih koji su podneti posle njenog donošenja nije u skladu s presumpcijom nevinosti koju optuženi i dalje uživa u fazi postupka posle donošenja odluke na osnovu pravila 98bis. Član 21(3) Statuta Međunarodnog suda garantuje da se optuženi "smatra nevinim dok mu se ne dokaže krivica", što je presumpcija na koju ni na koji način na utiče to što je neki predmet ušao u fazu posle donošenja odluke na osnovu pravila 98bis.

10. Kao drugo, u sadašnjoj verziji pravila 65(B) ne pominje se kriterijum postojanja "dovoljno uverljivih humanitarnih razloga". Tumačenjem koje je prihvatila većina sudija Žalbenog veća praktično se ponovno uvodi dodatni uslov, koji se može uporediti s formulacijom "izuzetne okolnosti", koja je izričito uklonjena iz teksta tog pravila u novembru 1999. godine.²¹

11. Kao treće, pravilo 65(I)(iii) zahteva da se Žalbeno veće, pre nego što odobri privremeno puštanje na slobodu nekog osuđenog lica, uveri da "postoje posebne okolnosti koje opravdavaju takvo puštanje na slobodu". Čak i u fazi postupka posle donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, neracionalno je i nerazborito da se na optuženo lice, koje još uvek uživa presumpciju nevinosti, primenjuje kriterijum "dovoljno uverljivih humanitarnih razloga" za koji se pretpostavlja da je stroži nego kriterijum "izuzetnih okolnosti", koji se primenjuje na osuđena lica.²²

12. Međutim, očigledno je da se većina sudija Žalbenog veća ne slaže s mojom zapažanjima i smatram da je neprimereno da jedan jedini dežurni sudija snosi

Popovića i drugih, predmet br. IT-05-88-AR65.10, Odluka po žalbi Radivoja Miletića na odluku po Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 19. novembar 2009. godine (poverljiva odluka), Zajedničko protivno mišljenje sudija Güneya i Liua; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 15. oktobar 2009. godine (poverljiva odluka), (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Miletićem), Suprotno mišljenje sudije Prost; *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-AR65.3, Odluka po žalbi Ivana Čermaka na odluku po njegovom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 3. avgust 2009. godine, Djelomično protivno mišljenje sudaca Güneya i Liua.

²¹ Odluka po Praljkovoj žalbi, Suprotno mišljenje sudije Güneya; Odluka u vezi s Mićom Stanišićem, Izdvojeno mišljenje sudije Patricka Robinsona, par. 4-6; Odluka u vezi s Miletićem, Suprotno mišljenje sudije Prost, par. 4-6; Odluka u vezi s Petkovićem, Delimično suprotno mišljenje sudije Güneya, par. 3-4.

²² Odluka u vezi s Mićom Stanišićem, Izdvojeno mišljenje sudije Patricka Robinsona, par. 19-20; Odluka u vezi s Miletićem, Suprotno mišljenje sudije Prost, par. 10-12; Odluka u vezi s Petkovićem, Delimično suprotno mišljenje sudije Güneya, par. 3-4.

odgovornost za ukidanje, potvrđivanje ili razradu tog kriterijuma. Zaključivši da je na Žalbenom veću, a ne na jednom dežurnom sudiji da ukine kriterijum "dovoljno uverljivih humanitarnih razloga", ne smatram da je Pretresno veće utemeljilo svoju odluku na pogrešnom tumačenju merodavnog prava ili da je napravilo primetnu grešku kad je zaključilo da u okolnostima ovog optuženog taj kriterijum nije zadovoljen. Pretresno veće je naprosto primenilo kriterijum razrađen i potvrđen u praksi Žalbenog veća, koji reguliše zahteve za privremeno puštanje na slobodu. Uz to, smatram da Pretresno veće nije utemeljilo svoju odluku na "flagrantno pogrešnom zaključku o činjenicama" i da njegova odluka nije "u tolikoj meri nepravična ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionih ovlašćenja pretresnog veća".

IV. Dispozitiv

Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika, ovim **ODBIJAM** Žalbu u celosti i **POTVRĐUJEM** Pobjianu odluku.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je merodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
dežurni sudija

Dana 4. avgusta 2011. godine
U Hagu,
Holandija